

‘Iso piippu’ on aina ollut tärkeä symboli Mäntälle. Se on myös monella tapaa perusta Serlachiusen perinnölle ja mänttäläiselle maisemalle – myös mielenmaisemalle.

‘Iso piippu’, or the big pipe, has always been THE symbol for Mänttä; and being the symbol for Mänttä, it is also in many ways the foundation of the Serlachius legacy and landscape, including its mental landscape.

Pauli Sivonen

Työskenneltyäni useaan otteeseen Metsä Tissuelle, en voi olla pohtimatta paperiteollisuuden historiaa Mäntässä. Vielä tänäkin päivänä Mäntän työntekijöiden piirissä on tiettyä yhteishenkeä ja yhteisöllisyyden tunnetta, vaikka nykypäivänä järkeistäminen ja tehokkuus muuntuvatkin osakkeenomistajien voitoksi. On eettisesti pulmallista kun ymmärtää, ettei paikkakunnan rikasta kulttuuria, museoita tai taiteilijoille annettuja mahdollisuuksia olisi olemassa elleivät tehtailijat olisi aikanaan alkaneet käyttää hyväkseen luonnonresursseja ja työvoimaa näiden kahden pienen järven välissä.

Mielestäni vessapaperi edustaa täydellisesti Mänttää. Siellä tehdään sitä todella hyvin. Minulla on hyviä ystäviä sekä työläisissä että johtoportaan ja arvostan suuresti heidän työtään, asennettaan ja uskollisuuttaan työpaikkaansa kohtaan.

Liisa Laakso-Tammisto

Having worked for MetsäTissue on many occasions, I cannot but think of the history of papermaking in Mänttä. There is a definite feeling of community and togetherness among the workers in Mänttä, even in these days when rationalization and efficiency translate into shareholder value. It is a difficult ethical dilemma to realise that nothing of the rich culture, the museum, the possibilities given to artists would exist, had it not been for the industrialists who started to exploit the resources, natural and human, in that little place between the lakes.

I think toilet paper is the perfect symbol of Mänttä. They are very good at making it there. I have good friends among the blue-collar and white-collar workers in the town and have the highest respect for their work, attitude and loyalty to their place of employment.

Liisa Laakso-Tammisto

Saamme paljon tämän kaltaisia pyyntöjä museolta, joten henkilökunnallamme ei ole aikaa osallistua kaikkiin pyyntöihin.

We get a lot of requests like this from the museum and therefore the personnel do not have time to take part in all requests.

Metsä Tissue

Ensimmäinen esine, joka Serlachius-museosta tuli mieleeni oli vasara. Aloin pohtia, miksi juuri vasara?

Serlachius tuo mieleeni työn ja ahkeruuden. Sotavuosina kaikki tekivät ahkerasti töitä, että saataisiin kaikille suomalaisille paremmat olot. Museorakennukset on rakennettu työmiesten ja ammattilaisten toimesta. Kartanon uusi lisäosakin on käsityötä. Kaikki taide museoissa on tehty käsin ja vasaraakin on tarvittu monessa kohdin. Monet vanhempaa aikaa kuvaavat teokset kertovat työnteosta ja käsityöläisyydestä. Vasara kuvaa mielestäni hyvin menneen ja tämän päivän käsityöläisyyttä, vahvuutta ja osaamista, joka näkyy museoissa ja niiden teoksissa. Siksi vasara.

Mari Kopra

The first thing that came to my mind from the Serlachius Museum was a hammer. I started to think about why a hammer?

Serlachius reminds me of work and diligence. During the war years, Finns worked hard to make things better. The museum buildings have been built by workmen and professionals. The pavilion is also a new addition to the manor. All art museums are made by hand and the hammer is needed in many places. Many works depicting older time tell us about work and crafts. I think the hammer describes the past and present artistry, strength and know-how that can be seen in museums and their works. That's why a hammer.

Mari Kopra

lähetän tässä valitsemani valokuvan. Olen ottanut kuvan käydessäni Mäntässä kesällä 2015. Nimeän kuvan 'Pysähtyminen sillalla', sillä juuri siitä on kyse. Herkkä ja vahva ovat siinä rinnakkain.

Serlachius-museo Gösta ja sen paviljonki ovat luonnon helmassa. Luonto innoittaa minua ja siitä syystä myös museon sijainti vetoaa monin tavoin. Museossa käynti on paljon enemmän kuin taide-elämys. Toisaalta 'ei haittaa, vaikka elämys joskus tulisikin täysin puun takaa'. Tärkeää kokemisen kannalta on vahvuus ja herkkyyys.

Koska puu on tässä yhteydessä tärkeä elementti, olen iloinen, että löysin mielestäni sopivan kuvan.

Puusilta on kaunis. Sudenkorento on paikallaan.

Hanna Viljanen

I took this picture while visiting Mänttä in summer 2015. I name it 'Stop at the bridge' as that is what it is about: strong and delicate are side by side. Serlachius museum Gösta and its pavilion are located in the centre of nature. Nature inspires me and accordingly, the location of the museum appeals to me on many levels. Visiting the museum is much more than an art experience. For example, it doesn't matter if the experience 'comes from behind a tree'. The essence of this experience is strength and delicacy. Since the wood here is an important element, I am happy that I found an adequate picture.

The wooden bridge is beautiful. The dragon fly is still.

Hanna Viljanen

Hei Olen käynyt kerran museossa ja mieleeni jäi (Juho Rissasen) maalaus, jossa piippua polttavalla henkilöllä oli samalaiset silmälasit kuin minulla.

Hello, I visited the museum once and I remember a painting where the man smoking a pipe (by Juho Rissanen) had glasses like mine.

Leila Tanskanen

Olin pieni, alle kouluikäinen tyttö, kun kävin isän ja äidin kanssa Joenniemen taidemuseossa. Silloin siellä piti laittaa jalkoihin huopatomossut, ulkokengillä ei saanut museoon tulla sisälle. Jäin lumoutuneena katsomaan Hjalmar Munsterhjelm'n taulua 'Kuutamo Bårosundissa'. Yhtäkkiä huomasin, ettei vanhempiani näkynyt. Löytyivät kyllä sitten viereisestä huoneesta. Kuutamo on aina ollut lumoava. Käyn edelleen museossa vuosittain.

I was a small girl, under school age, when I went with my father and mother to the Joenniemi Art Museum. We had to put on felt slippers then, as outdoor shoes were not allowed in the museum. I was engrossed in looking at Hjalmar Munsterhjelm's 'Kuutamo in Bårosund' when suddenly I noticed that my parents had gone, but soon found them in the adjacent room.

Kuutamo has always been enchanting. I continue to visit the museum every year.

Paula Ruusinen

Tälle esineelle ei ole vielä tarinaa. Jos sinulla on henkilökohtainen muisto ja kokemus, joka liittyy tämän tai jonkin muun esineen Serlachius-museoiden kokoelmaan, lähetä se minulle alla olevaan sähköpostiosoitteeni, jotta se voidaan tallettaa samalaisten muistojen kokoelmaan. Muista liittää esineestä kuva, mieluusti tummaa taustaa vasten otettu, ja lyhyt teksti siitä, miksi olet valinnut juuri sen. Laita mukaan nimesi ja yhteystietosi, jotta voimme ottaa sinuun yhteyttä. Ilmoita, myös, voiko nimesi julkaista siinä tapauksessa, että esineesi tulee esille

There isn't an entry for this object yet. If you have a personal story that connects this or any other object to the Serlachius collections, please email it to the address below so it can be included in the parallel collection. Remember to attach an image of the object, preferably photographed against a plain background and a short text describing why you have chosen it. Please include your name and contact details, so we can get back to you if need be, and let us know if we can use your name if your contribution is displayed.

Email: serlachiusparallel@gmail.com

Alvar Cawènin Mäntän kirkkoon maalaama alttaritaulu on tuttu mänttäläisille. Paikkakuntalaiset eivät kuitenkaan välttämättä tiedä, että maalauksen mallina olivat mänttäläiset Tyyne Helin ja hänen vauvansa Sirkka Partanen. Helin työskenteli vuorineuvos Gösta Serlachiukselle karjakkona Joenniemen kartanossa. Taiteilija oli nähnyt hänet työssään ja pyysi häntä mallikseen. Serlachius tilasi alttaritaulun rakennuttamaansa kirkkoon.

KMV-lehden artikkeli syntyi, kun Sirkka Partasen tytär Tuula Antti-Poika oli tuomassa äitinsä tuhkaa haudattavaksi Mäntän hautausmaalle toukokuussa 2019. Partanen oli kuollut tammikuussa 2019 ja hän oli toivonut pääsevänsä samaan hautaan äitinsä ja isänsä kanssa. Hautausmaalla Tuula ja hänen puolisonsa Esko kertoivat minulle Partasen ja Helinin elämäntarinan sekä kuinka he päätyivät malleiksi tähän mänttäläisille niin tärkeään alttaritauluun.

Sirkka Iso-Ettala, toimittaja, KVM-lehti

The altar piece painted by Alvar Cawèn in Mänttä Church is well-known by local people, but they may not necessarily know that the models posing were both of Mänttä origin. Tyyne Helin worked as milkmaid for the mill owner Gösta Serlachius in Joenniemi Manor. Cawèn saw her while working and asked her to pose in the painting with Sirkka, her baby daughter. Serlachius commissioned the painting for the church he built.

The article in KVM-lehti was inspired by Sirkka Partanen's own daughter Tuula Antti-Poika when she brought her mother's ashes to be buried in Mänttä graveyard in May 2019. Sirkka had passed away in January, having expressed her wish to be buried in the same grave where her mother and father were laid. At the gravesite Tuula and her husband Esko told me Sirkka's and Tyyne's lifestyle, and how they ended up being in this altar piece so meaningful for people in Mänttä.

Sirkka Iso-Ettala, Journalist, KVM Local News

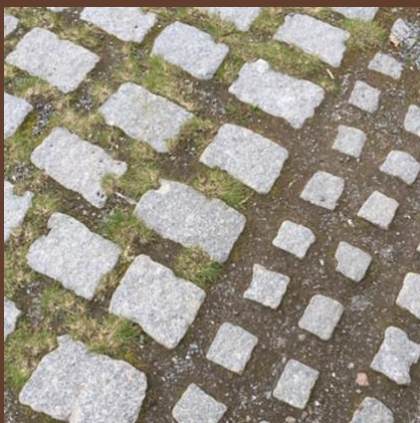

Toimittajana katson Serlachius-museoita ehtymättömänä juttulähteenä. Kuvasin muutamia viimeaikaisia KVM-lehtiä, joihin olen haastatellut taiteilijoita ja kirjoittanut tehtaan historiaa sivuavia juttuja syyseltä 2018 ja keväältä 2019. Johanna Lecklin on ensimmäinen residenssitaiteilija, joka on pitänyt näyttelyn museoissa. Italialainen arkkitehti Guido Mitidieri työsti residenssiaikana mänttäläisiä tuulenkaatoja. Englantilainen yliopistonlehtori David Waterworth saapui residenssiin etsimään mänttäläisten yhteyksiä Serlachiukseen ja museoihin. Mäntän Tennispaviljonki ja Klubi ovat Serlachiuksen rakennuttamia, ja Autere-opiston edeltäjä oli työväenopisto, jonka toimintaa tehdas rahoitti. Tehdas jakoi keväällä palveluvuosimerkkejä, ja työntekijöiden joukossa oli 40-vuotisen palvelusuran tehneitä. Kulttuuripääkaupunkihanke synnyttää tulevana vuosina uutisia ja on kiinteästi sidoksissa Serlachiuksen taidesäätiöön.

Outi M. Kättö

As a journalist, I consider the Serlachius Museums an endless source of stories. I took a photo of some KVM local newspapers in which I have interviewed artists exhibiting in the Museums, and written articles concerning the Mill and cultural events of Mänttä from fall 2018 to spring 2019. Finnish photographer, Johanna Lecklin is the first resident artist exhibiting in museums Gösta and Gustav. Italian architect, Guido Mitidieri's works are made from wind-blown trees out of the Serlachius woods. British lecturer, David Waterworth is studying connections the Mänttä people have with the Museums. Finnish sculptor, Timo Hannunen was interviewed when he was part of a joint exhibition 'Time of Stone' in honor of sculptor Harry Kivijärvi. The Mänttä Tennis Club and the Mänttä Club (Restaurant and Hotel) were established by the Serlachius family. The Autere Community College was funded in its early stages in 1920's by the Mill. Consequently, the Mill honored their long-standing workers, which I wrote about. Also, the Tampere 2016, Cultural Capital of Europe project is a continuum of news, of which my piece is a part, when I wrote about the town having hired a coordinator for that project.

Suomalaisissa syrjäisissä pikkukaupungeissa, sellaisissa kuin Mänttä, on vain harvoin mukulakivikatuja tai -pihoja. Mäntässä Gustaf-museon edustalla on kaunis mukulakiveys. Minulle tuo kivipiha on olennainen osa talon kokonaistunnelmaa, enkä osaisi mitenkään ajatella rakennusta ilman tuota kiveystä. Muistan, kun kymmenisen vuotta sitten vierailin ensimmäisiä kertoja Mäntän Valkoisessa talossa, niin jo pihan poikki käveleminen oli erityinen ja arvokkaalta tuntuva juttu. Tämä sama tunne on seurannut vuosikaudet mukana. Silmät hakeutuvat korkealle talon uljaaseen valkeaan ulkomuotoon ja samalla tuntee kenkiensä alla pyöreät, hieman epämukavatkin mukulakivet. Tulee hienostunut ja ylhäinen olo. Askelta pitää lähes hidastaa ja ryhtiä korjata. Ollaan kuitenkin maalla, ja yht'äkkiä on tällainen rakennus ja vielä mukulakiveys - tämä on spesiaalia! Mukulakiveys tuo väistämättä mieleeni vanhat historialliset kaupunkikeskustat tai kirkkoaukiot ja torit Turussa ja Helsingissä, entisissä kotikaupungeissani. On yllättävää kokea pala tällaista Mäntässä. Tähän on jäänyt paljon arvokasta Serlachius-yhtiön ja suvun perintönä: muun muassa kauniita, nimekkäiden arkkitehtien piirtämiä rakennuksia, julkista taidetta ja puistoalueita.

Toisaalta kotikaupungissani moni asia on hyvinkin tavallista ja keskinkertaista, ja katukuva on paikoitellen myös ikävä ja ruma. Ristiriita on usein vallitseva tunne kaupungin katuja kulkiessa ja katsoessa. Mukulakiveys jalkojen alla muistuttaa siitäkin.

It is not typical to have cobblestone pavements in the centres of small Finnish country towns, but in Mänttä, the pavement in front of the Gustaf Museum is made of cobblestones. I remember well my first visits to the Gustaf Museum, the 'White house' of Mänttä, some ten years ago (I got to know it before the Gösta Museum). I walked on the pavement towards the main entrance and at same time had my eyes on the white beauty of the building. I could feel round rocks under my shoes and it felt special - somehow luxurious! The cobblestone remind me of the old historical town centres in Europe, or church squares in Helsinki or Turku, my former hometowns. It's surprising to have this historical, almost aristocratic feeling in Mänttä! For me, this pavement is an essential part of the Gustaf Museum's spirit. I don't know how long the pavement has been there, but I could not imagine the yard without cobblestones! The Serlachius company and family have left many traces in this town, buildings with beautiful architecture, parks, monuments etc. - actually the whole town plan. I admire and respect all this; but when living in this town and going daily around its streets, this heritage may also look a bit odd or funny. Quite often, I get the feeling that the historical and the 'modern' Mänttä, the one I live in my daily routines, are very separate. A lot of things in this town are like in any other town in this region: moderate, a bit ugly, unattractive; and then suddenly you're walking on a nice cobblestone pavement!

Johanna Liukko

**tarjoamme museovieraille laadukasta lähiruokaa
museo tarjoaa asiakkaita**

We offer quality local food to museum visitors
The museum provides us customers

Daniel Hlavacek
(Hotel Alexander)

Serlachius-museot julkaisee taidekirjoja, joista useimmat edustavat taiteilijoita, joilla on ollut näyttely museossa. Kirjastomme toimintaan kuuluu hankkia kaikki kirjat, mitkä museo julkaisee. Hankimme myös kirjat jotka käsittelevät Mänttä-Vilppulaa jollain tavoin. Ostamme taidekirjoja muiltakin julkaisijoilta, joten kirjastossamme on hyvä valikoima taidekirjoja kaikkien asikkaidemme katseltavaksi ja lainattavaksi.

Serlachius museums publish art books and most of them represent the artists who are exhibited by museum. The library has a policy to buy all the books that Serlachius museums publish. We buy all books which deal with Mänttä-Vilppula in any way. We also buy some art books from other publishers, and have bought plenty of art books for all our customers to browse and to borrow

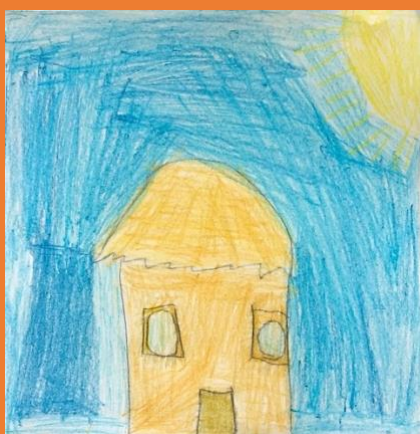
Anne, Jaana, Nana and Sanna, Mäntän kirjasto / Mänttä Library

Nämä ovat avaimeni Einolaan, puutaloon Gösta museon vieressä, jossa asuin kolme kuukautta. Nyt oloni on turvallisempi kulkiessani taiteen avoimesta portista ilman pelkoa tulevaisuudesta.

These are my keys of Einola house, the wooden apartment next to Gösta museum and where I lived for three months. Now I can feel safer passing through this open passage of art without trepidation.

Guido Mitidieri

Cora Taylor (7 vuotta) piirsi tämän kuva talosta asuessaan residenssissä Einolassa perheensä kanssa. Siinä on vaikutteita kokoelmassa olevasta Monet'n heinäsuovamaalauksesta.

Cora Taylor (aged 7) made this picture of a house while staying in the residency house, Einola, with her family. It is influenced by the Monet Haystacks painting, which is part of the collection.

Tässä kuvassa on vain osa Serlachius-residenssiin tänä vuonna tulleista hakemuksista. Residenssiiniin jäsenenä minun tehtäviini kuuluu käydä ne läpi. Lajittelen ne maittain ja kategorioittain (veistäminen, maalaus, kuratointi jne.) käyttämällä väripapereita välilehtinä. Pinosta näkee, että taidesäätiö saavuttaa taiteen parissa työskenteleviä ihmisiä kotimaassa ja ulkomailla; mutta siinä on myös oma esteettinen puolensa, ja yhtenä monista Serlachiuksen säätiössä työskentelevistä taiteilijoista, arvostan sitäkin.

This image shows just part of the pile of applications for the Serlachius Residency this year. As part of the team supporting the residency it is my job to go through them. I sort them out according to country and categories (sculpture, painting, curatorial etc.) using coloured paper to mark the divisions. The pile shows the reach of the Foundation for people working in the arts both nationally and internationally; but it also has its own aesthetic qualities, and as an artist myself, one of many working for the Serlachius Foundation, I appreciate that.

Anita Hannunen

Suomen metsät on tulvillaan räkättirastaita pesimäkauden aikaan, eivätkä Joenniemen kartanoa ympäröivät metsiköt ole poikkeus. Monen näyttelyssä esillä olevan ja residenssissä työskentelevän taiteilijan tavoin nämä linnut matkustavat pitkiä matkoja, mutta suunta on eri. Lokakuussa ne muuttavat etelään, osa talvehtimaan Brittein Saarille, joissa ne käyttäytyvät eri tavalla kuin pesiessään, hypeskellen avoimella viljelysmaalla ja Itä-Anglian letoilla.

Fieldfare abound in the forests of Finland during the nesting season, the woodland around the Joenniemi manor being no exception. Like many of the artists exhibiting, or on residency, at the Serlachius museums, these birds travel long distances, but in the opposite direction. In October they migrate south, some overwintering in the British Isles, where, no longer nesting, they exhibit different behavior and can be seen hopping about in the more open farmland and fens of East Anglia.

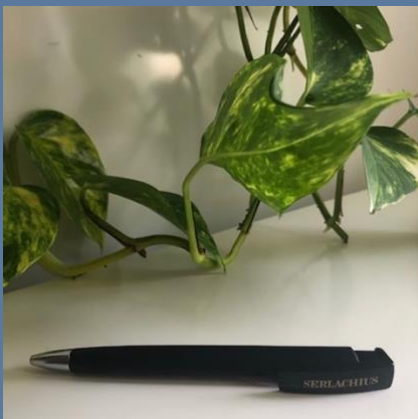
David Waterworth

Nämä ovat työ housuni. Käytän vuoden aikana noin kolme housuparia työskennellessäni Serlachius-museoiden projekteissa. Gösta-museon näyttelyssä mukana olleena veistäjänä pidän kuluneista esineistä, joissa on läsnä ajan käsite. Ja se, miten se näkyy esineissä, näkyy vahvasti myös työssäni.

These are my work trousers. I wear out about three pairs a year working with the exhibition projects at the Serlachius museums. As a sculptor who has also exhibited in museum Gösta, I like worn-out items, as the concept of time, and how it is shown in objects is strongly present in my work.

Timo Hannunen

Tämä kynä ei ollut ensimmäinen esine, jota ajattelin, mutta koska se hiusnipsukka, jota käytin aina töihin tullessani ei ollut käsillä, niin saa tämä kynä kelvata. Kun ensimmäisen kerran sain tämän kynän käteeni, tunsin heti miten se sopi minun aikoinaan murtuneille sormilleni ja minun oli helppo kirjoittaa sillä. Monet sivut tuli kirjoitettua tällä kolmion muotoisella kynällä, joka tuki sormieni liikkeitä niin hyvin, etteivät ne tuntuneet väsyvän ollenkaan.

Minua suretti, kun noin kolmen vuoden jälkeen tästä lempikynästäni loppui muste. Sitten muistelin, että olin nähnyt toisen samanlaisen kynäntöyläukussani, joka oli vahingossa kulkeutunut mukaani. Ja sieltä löytyi tämä!

Toivon, että tämäkin kynä kestäisi sen kolme vuotta ja löytäisin sille korvaajan tulevaisuudessa, kun näin tapahtuu.

Tanja Eriksson

This pen was not the first thing I thought of, but I don't have the hairpin I used to come to work with, so pen it is! When I first got it in my hand, I immediately felt that it fitted to my damaged fingers and it was easy for me to write with. Many pages were written with this triangular stylus that supported my fingers so well that they didn't feel tired at all. I was sad when, after about three years, this favorite pen ran out of ink, but then I remembered that I might have seen another one in my work bag that I accidentally carried with me. And there was this! I hope that this will also last for three years and find a substitute for it in the future when this happens.

Tanja Eriksson

‘Tämä museotuoli herättää istujassa monenlaisia mielipiteitä: Toiset rakastavat sen taipuvaa selkänojaa, kun taas toiset eivät sille niinkään perusta. Onhan tuoli tietysti hienoa muotoilua, mutta itselläni ei ole kovin vahvaa mielipidettä selkänojan taipumisesta suuntaan tai toiseen. Tuoliin liittyy kuitenkin hauska muisto noin neljän vuoden takaa, kun saavuin Serlachius-museo Göstaan työhaastatteluun. Haastattelijani pyysi minua istuutumaan tuolille, ja koska en tiennyt sen liikkuvista osista, huudahdin spontaanisti: ‘Oi! Aika mielenkiintoinen tuoli!’ Onneksi äkillinen reaktioni ei aiheuttanut sen suurempaa harmia, päinvastoin, olen edelleen töissä museoilla ja istun tällaisella tuolilla päivittäin...’

Rebekka Tolonen

This museum chair is loved and hated, because the backrest bends while sitting on it. Well, it's fancy design of course, but I don't have very strong opinion about its qualities. Nevertheless, the chair relates to a fun memory I have. About four years back I came to a job interview to get a position at Serlachius Museums and my interviewer led me to sit on this chair. Because I didn't know that the backrest bends, I shouted spontaneously: ‘Oh, quite interesting chair!’ I'm glad my sudden reaction didn't do any harm, instead I'm still working at Serlachius and sitting on the chair everyday...

Rebekka Tolonen

Se taisi olla ensimmäinen työpäiväni Gustaf-museon näyttelysuunnittelijana 2003. Osallistuin kaikille työntekijöille tarkoitettuun seminaariin ja istahdin huoneen perälle miettien mitä tulisin tekemään. Käänsin hitaasti pääni ja huomasin takanani aina ihailemani taideteoksen: Hugo Simbergin ‘Hallen’, joka on yksi Suomen kansallisaarteista. En koskaan unohda sitä hetkeä.

Myöhemmin samana vuonna ‘halla’ näytteli urani alkutaipaleella hieman kehnompaa osaa. Lähtiessäni töistä kotiin eräänä kylmänä talvi-iltana huomasin, että pienen vihreän autoni ovet olivat jäätyneet kiinni. Peräluukku oli ainoa ovi, jonka sain avattua. Oudosti liikehtien ja ryömien sain itseni hivutettua auton takaa etupenkille. Luulenpa, että halla nauroi kepposelleen ja toistipa se kujeensa muutaman kerran uudelleenkin. Siitä päivästä lähtien halla on kulkenut mukani Serlachius-museoilla – niin hyvässä kuin pahassa.

Päivi Viherkoski

Perhaps it was on my first day, when I came to work at the Gustaf Museum as an exhibition designer in 2003, I attended an all staff seminar and sat down at the back of the room wondering what I will do. Slowly I turned my head, and there behind my shoulder was a painting I had always admired, it is a national treasure in Finland: ‘Frost’ by Hugo Simberg. It was a moment I wouldn't forget.

Later that year ‘Frost’ had a less benign part to play in the start of my career, when I left to go home one cold winter evening and found the doors of my small green car froze so I couldn't open them. The only thing I could get opened was the trunk and then made odd manoeuvres to creep from there to the front seat. I guess Frost was laughing at the trick he had played. You can say Frost has been with me here at The Serlachius museums ever since, for good and for ill

Päivi Viherkoski

Lapsena asuin naapuripitäjässä. Vierailimme vanhempieni kanssa kesäisin katsomassa silloisen Gösta Serlachiuksen taidemuseon (nyk. Gösta-museo) näyttelyitä. Jollain näistä kerroista äitini osti minulle taidejäljennöksen Albert Edelfeltin teoksesta *tyttö ja kissa* koska olin ja olen kissatyttö. Jäljennös oli huoneeni seinällä lapsuuden mutta myös teini-iässä, tuolloin tosin ympäröitynä muilla, lähinnä Metallica, julisteilla. Hyvin ne silti mahtuivat samalle seinälle. Edelfelt ei ole koskaan ollut suosikkitaiteilijani eikä tämä teos ole mielestäni läheskään hänen parhaimpiaan. Mutta tietty suhde minulla tulee tähän teokseen olemaan päädyinhän lopulta samaan taloon töihin ja työura on kestänyt jo yli 16 vuotta.

Kati Pihkanen

When I was a child, I lived in a neighbouring village and visited the Gösta Serlachius Art Museum at Joenniemi every summer with my parents to see the exhibitions. One of these visits my mother bought me a poster of Albert Edelfelt's *Tyttö ja kissa* as I was extremely fond of cats. I still am a 'cat girl'. The poster was on my wall throughout my childhood and also when I was a teenager, though those days it was surrounded by other posters, mainly Metallica. They did fit quite well together. Edelfelt has never been my favourite artist and neither has this painting. In my opinion, it is not among his best. But I will always have a certain relationship to this piece of art since I finally ended-up working at the same house and have been doing so now for more than 16 years.

Kati Pihkanen

Tämä kuva edustaa minulle asioita ja tunteita, jotka olen kokenut käydessäni Serlachius- taidemuseossa. Suuri puistoalue teki minuun vaikutuksen, ja koko museo on kaunis. Siellä on tuotu esiin tyhjän tilan merkitys. Kokonaisuus on rauhallinen ja tuo rauhaa sellaiselle kävijälle, joka osaa ottaa sen vastaan.

Paikka, mistä otin kuvan, ja missä nytkin olen, edustaa minulle rauhaa, antaa inspiraatiota ja tuo ideoita. Samaa voin sanoa Serlachius- taidemuseosta.

This photo represents for me things and feelings that I experience when I visit Serlachius-Gösta Museum. The large park area impresses me, and the whole museum is beautiful. The open space has meaning, the whole of which is peaceful and brings peace to a visitor who can take it. The place where I took the picture, and where I am now, represents peace, inspiration and ideas to me in the same way as Serlachius Museum of Art.

Tiina Pollari-Eroma

Taidehistorian opiskelijana olin kiinnostunut taiteilijoiden matkoista. Valmistumisen jälkeen työskentelin Keuruun museossa ja sain tietää, että Akseli Gallen-Kallela oli matkustanut Keuruulle ja Mänttään 1880-luvulla. Kuten monet sen ajan taiteilijat, hän etsi ihannekuva suomalaisesta alkukansasta, jota hän halusi kuvata sen luonnollisessa ympäristössä. Yhdessä maisemamaalauksessa, joka on maalattu lähellä Mänttää sijaitsevilla Huhkojärvellä, hän oli kuvannut metsässä olevan suuren kiven. Sitä sanotaan Kullervon kiveksi, koska se esiintyy myös tunnetussa Kalava-maalauksessa Kullervon kirous. Kivi on yhä olemassa. Yksi paikallinen mies vei minut kerran katsomaan sitä. Muutamia vuosia myöhemmin kuulin, että mies oli kuollut liikenneonnettomuudessa ajettuaan kahden ison kuorma-auton välissä. Aina sen jälkeen, kun satun tien päällä ajaessani kahden kuorma-auton väliin, muista sen miehen ja suuren Kullervon kiven.

Myöhemmin sain paikan tutkijana Serlachius-museoissa, jonka kokoelmiin kuuluu Gallen-Kallelan Erämaajärvi. Museonjohtaja pyysi minua etsimään kiven, joten menin

kollegan kanssa siihen metsään hämärät muistikuvani ja teoskuvaprintti oppainani. Metsä ja järvi näyttivät niin kauniilta, että pysähdyimme aurinkoiselle mäelle syömään puolikoita ja säilyttelimme matkoihinsa useita paikasta nauttavia myrkyllisiä kyykäärmeitä. Kollegaani vihastutti se, että pomomme oli lähettänyt meidät vaaran paikkaan, sillä odotin esikoistani. Onneksi minulla oli kumisaappaat, joten käärmeet eivät minua pelottaneet. Lyhyen kävelyn jälkeen löysimme kiven ja huomasimme, että nykyään sen viereen johtaa ihan kunnollinen tiekin!

As an art history student, I was interested in Finnish artists' travels. After graduating, I worked in Keuruu Museum and learned that Akseli Gallen-Kallela had travelled to Keuruu and Mänttä in the 1880s. Like many artists of the time, he was searching for an idealized Finnish 'primitive', who he wanted to depict in their natural surroundings. In one landscape, made by Huhkojärvi lake near Mänttä, he painted a big rock in a forest. It is called 'Kullervo's rock' as it also appears in his famous Kalevala-painting 'Kullervo Cursing'. The rock is still there. A local man once took me to see it. Some years later I heard that this man died in a car accident when driving between two big trucks. After that, every time that I'm on the road and get between trucks, I remember this man and the big rock of Kullervo.

Later I got a job as a researcher in Serlachius Museums, where Gallen-Kallela's landscape with the rock, 'Wilderness Lake', is part of the collection. The museum director asked me to locate the rock, so I went with a colleague to that forest, taking my blurred memories and a print of the painting to guide us. The forest and the lake looked so beautiful we stopped on a sunny hill to eat lingonberries, startling several venomous vipers that were enjoying the same spot. My colleague was angry with our boss for sending us to the forest in harm's way, as I was pregnant with my firstborn. Luckily, I was wearing rubber boots so the snakes didn't scare me. After a short hike we found the rock, and discovered also that nowadays a proper road takes you directly to it!

Laura Kuurne

Valokuva Autereen tuvan portailta 1940-luvun lopusta

Kuvassa on joukko lapsia ja aikuisia. Kuvan keskellä seisoo noin 8–9-vuotias tummahiuksinen tyttö valkoinen baskeri päässään. Hän on nyt jo edesmennyt anoppini Raili Nieminen (os. Yläjärvi, 1939–2014)). Kuvassa Railin oikealla puolella myssy päässä on hänen kaksi vuotta nuorempi pikkuveljensä Toivo (1941–2014) ja edessä mahdollisesti heidän pikkusisarensa Sinikka (s. 1944).

Oiva ja Saimi Yläjärvi muuttivat pehtoripariksi Joenniemen kartanoon vuonna 1947 vuorineuvos Gösta Serlachiuksen jo kuoltua ja hänen leskensä Ruth Serlachiuksen asuessa edelleen Joenniemessä. Kartanon viljelyksistä ja karjasta vastannut pehtoriperhe asui Autereen tuvassa 1960-luvun alkuun asti, jolloin vuorineuvokset muutti pysyvästi Helsinkiin. Sen jälkeen Oiva Yläjärvi osti oman pientilan ja jatkoi kartanon peltojen viljelemistä vuokraamalla ne.

Oiva ja Saimi Yläjärven perheeseen syntyi kaikkiaan viisi lasta: Raili, Toivo, Sinikka, Arja ja Eija. Puolisoni Marko (s. 1965) on vanhimman lapsen eli Railin vanhin poika.

Kun Autereen tupa avattiin 1980-luvulla museon kahvila-ravintolana, suku kokoontui sinne usein erilaisiin juhliin ja muistelemaan elämää Joenniemessä sodan jälkeen. Anoppini Raili myös työskenteli Autereen tuvan ravintolassa muutaman vuoden.

Kun tapasin nykyisen mieheni, kuulin paljon näitä tarinoita Joenniemestä ja opin tuntemaan paitsi suvun, myös museoiden historiaa. Aloitin työt Serlachius-museoiden tiedottajana syksyllä 2012, kun uutta museorakennusta, paviljonkia alettiin rakentaa. Alkuvuodesta 2014 paviljongin rakennustöiden edetessä anoppini Raili Nieminen sairastui vakavasti. Hän odotti innokkaasti uuden museon avautumista ja puhuimme usein, että menemme sinne vielä yhdessä. Raili kuoli 2.6. 2014. Uusi museo avattiin 14.6.2014. Hän ei ehtinyt nähdä Serlachius-museo Göstan laajennusta, vaikka oli toivonut sitä paljon.

Kun astuimme avajaispäivänä mieheni kanssa ensimmäisen kerran paviljongista yhdyskäytävää pitkin kartanoon, näimme sen aulaan kootun valokuvanäyttelyn, jossa kerrottiin Joenniemen historiasta. Kuvien joukossa oli valokuvasuurennos Autereen tuvan rappusilla seisovasta ryhmästä, jonka keskellä seisovan nuoren tytön tunnistimme heti Railiksi. Hän pääsi loppujen lopuksi

Photo of a staircase from the end of the 1940s

The picture shows a group of children and adults. In the middle is a dark-haired girl aged 8–9 with a white hat. She is my late mother-in-law, Raili Nieminen (née Yläjärvi, 1939–2014). In the picture, to the right of Raili, is her younger brother Toivo (1941–2014) and possibly their little sister Sinikka (b. 1944). Oiva and Saimi Yläjärvi became an important couple at Joenniemi Manor in 1947 after the death of Gösta Serlachius, while his widow, Ruth Serlachius, still lived there. The family was responsible for the manor's farm and livestock and lived in Auteree until the early 1960s, when they moved permanently to Helsinki. After that, Oiva Yläjärvi bought her own small farm and continued to cultivate the manor fields by renting them. Five children were born to Oiva and Saimi: Raili, Toivo, Sinikka, Arja and Eija. My husband Marko (b. 1965) is the eldest son of the oldest child, Rail. When Auteree's house was opened in the 1980s as a museum café-restaurant, the family often gathered there for various celebrations and to remember life in Joenniemi after the war. My ancestor Raili also worked for a few years at the restaurant.

I heard a lot of these stories from Joenniemi when I met my current husband, and learned not only the history of the family, but also of the museums. I started working as a spokesperson for the Serlachius Museums in the autumn of 2012, when the construction of the new pavilion, began. Early in 2014, as the construction progressed, my mother-in-law, Raili Nieminen, became seriously ill. She was eagerly awaiting the opening of the pavilion and we often talked about going together there. Raili died on 2nd June 2014. The pavilion was opened on 14th June, so she was not able to see this expansion of the museum that she had looked forward to. When we first entered the pavilion on the opening day we saw a photo exhibition in the lobby about Joenniemi's history. Among the photos was a magnification of a group standing on a staircase close to the valley, in the middle of the group, a young girl identified as Rail. After all, she got to the museum.

Susanna Yläjärvi